

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krole, za pol in četrti leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne šte. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje šte. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmetje ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 24.

V Ptuj v nedeljo dne 13. junija 1909.

X. letnik.

Nič novega!

Resnično, nič novega, prav ničesar novega ne moremo in tudi nečemo povedati. Po vsej resnici povedano, — nam zadostuje stara trdnjava popolnoma in Boga bi zahvalili, ko bi se to rešilo...

Kaj hočemo in v čem tiči naše napredje s prvaškimi strankami? — Odgovor nam ni težak: Mi naprednjaki smo ljudska stranka. Vso svojo moč iščemo v ljudstvu samemu in za to ljudstvo velja tudi ves naš boj. Nam je res popolnoma vse eno, ako nam to naši nasprotniki verujejo ali ne. Istotako se ne brigamo za priznanje neizobražene množice, ki posliša edino prazne besede. Mi smo ljudska stranka in kot taka moramo enkrat zmagati. Ljudstvo pa naj spi še tako trdno, — enkrat se bode prebudilo in nas bode spoznalo in razumelo, ne po naših besedah, marveč po našem delu.

Kot ljudska stranka imamo v prvi vrsti eno: nasprotovati in boriti se proti vsemu, kar je ljudstvu škodljivega. In tekom preteklega desetletja smo ravno izpoznali, da so prvaške stranke vseh vrst in vseh barv ljudstvu nevarne ter škodljive. To smo mi izpoznali, to mora pa tudi vsakdo izpoznati, kdor misli s lastno glavo ter se ne pusti nikjer in od nikogar zapeljivati.

Ako pregledujemo delovanje prvaštva, potem pridemo do prepričanja, da nam je to v vsakem oziru škodljivo. Nič novega ne povemo s temi besedami. Ali resnico se mora opetovano ponavljati in še se dobi nekaj ljudij, kateri ji ne bodejo verovali. Nič, prav nič novega ne povemo. Ali res je in stotero dokazov imamo za to trditev, da nam prvaštvo ravno tako na političnem kakor na umstvenem in na gospodarskem polju grozovito škoduje.

Na umstvenem polju nam škoduje prvaštvo že zato, ker nam brani poduk nemškega jezika, ker nasprotuje vedno in povsod šoli kot ljudski izobraževalnici, ker prepoveduje na vsakem mestu večjo znanje. Prvaštvo je krivo, da je naše ljudstvo še v toliko meri analfabetsko, da se naši domačini še vedno ne morejo v duševnem oziru meriti s sosedi. Prvaštvo je krivo, da se smatra našega koroškega ali štajerskega človeka še vedno za nevedneža, ki se ne zna pomagati in ki mora berač ostati. Prvaki zahtevajo visoko šolo v Ljubljani, — ljudske šole pa zanemarjajo v vsakem oziru, ljudske učitelje zapuščajo in jih izrabljajo k večjemu za orglarje ali politične agitatorje. Prvaštvo je krivo vsega duševnega zanemarjenja, vse duševne revščine štajersko-koroškega slovenskega ljudstva. To ni nič novega, — ali resnica, žalostna resnica je to. Mesto praznih besed naj bi prvaki že pred desetletji ljudstvo izobraževali. Potem bi bilo bolje za to izmogočeno prebivalstvo lepe naše domovine. Ali prvaki so rajše hujskali, da je nemška šola ljudstvu nevarna. In ljudstvo, polno otročjega babjeverja, se je podalo ter je smatralo res vsacega učitelja za „belcebuba“ in vsako šolo za peklo...

V gospodarskem oziru pa ima prvaštvo še veliko večje grehe zaznamovati. Resnica je v prvi vrsti, da se na spodnjem Štajerskem in v slovenskih delih Koroške vsako leto več in ne pričakovano veliko število kmetijskih posestev sodnijskim potom prodaja. In v teh krajih vlada vendar prvaštvo neomejeno. Ako bi imelo to prvaštvo torej res le iskrico sočutja in pomilovanja v sebi, ako bi zasledovalo resnično narodno politiko, — no, potem bi skrbelo za gospodarsko izboljšanje teh pokrajin. Najlepše in najboljše narodno delo je pač, da se spravi ljudstvo iz revščine in se mu zagurijo boljše bodočnost. Tega pa prvaki ne poznajo. Tem ljudem je pač popolnoma enako, ali se deset ali sto ali tisoč kmetov v Ameriko izseli, ako se razvija židovsko veleposestvo, ako se razkose kmetijsko zemljo. Za vse to se ta gospoda noče brigati. Zato se godi našemu ljudstvu vedno slabše. V našem listu smo že mnogokrat pisali (in bili smo tudi pripravljeni dokazati to pred sodnijo), da si prvaški advokati dvojno in trojno sveto računijo, kakor bi to po postavi smeli, da hodijo prvaški politikujoči duhovniki že skoraj vsak teden podpore pobirati itd. itd. Povedali smo tudi že mnogo slučajev nesramnih tatvin občinskega denarja po prvaško zaslepljenih dolgorpstežih. Povedali smo grozovito lahko miselnost, s katero delujejo prvaki v svojih denarnih zavodih (n. p. dejstvo, da je par prvakov le v Šoštanju napravilo čez en milijon kron dolga, nadalje stališče drugih prvaških posojilnic itd.). Kdo bode te prvaške grehe in dolgove plačal? Ljudstvo! In zato pač lahko z mirno vestjo trdimo, da je bilo prvaštvo doslej vedno velikanski škodljivci v slovenskega ljudstva. Vbogo, zapeljano ljudstvo niti ne v, kako se mu z narodnjaškimi frazami denar iz žepa krađe. Ljudstvo molči in plačuje in molči...

In istotako stoji stvar v politiki. Štajersko kakor koroško ljudstvo je v svojem srcu dobro „avstrijsko“. To ljudstvo pač ne more in noče zvestobe proti državi in vladarju prelomiti. Prvaki pa vlivajo med to ljudstvo strup veleizdajstva. Ne samo bedasto prijateljstvo do Srbije in Rusije nam to dokazuje, — ne, vsaka beseda in vsak korak prvakov nosi pečat veleizdajstva na sebi...

Ponavljajmo torej, čeprav ne moremo ničesar novega povedati: Prvaške stranke hočejo napraviti iz slovenskega ljudstva analfabete, gospodarske berače in politične veleizdajce.

Nas pa sovražijo in zaničujejo, ker se tega nečemo oprijeti. Prvaki so politični veleizdajci, ker hočejo našo državo razdrobiti, našemu habsburškemu cesarju zvestobo prelomiti. Temu se mi naprednjaki nečemo in ne moremo pridružiti. Prvaki pa so tudi zagriženi sovražniki ljudske izobrazbe. Oni čutijo, da je utemeljena njih vlada edino v neumnosti ljudstva. Mi pa se tega nečemo držati. Nasprotno: mi smo prepričani, da bode ljudstvo izboljšalo svoj položaj edino potom znanja in izobrazbe. Čimveč izobraženih ljudij, temveč napredka! In kar se tiče gospodarstva, je naše stališče jasno. Mi hočemo, da bodejo vsi pošteno in dobro živeli. Mi nečemo,

da bi se prvaški oderuhi nasitili na ljudske troške...

Tako nismo danes nič novega povedali. Novice praviti tudi nima nobene vrednosti. Le ponavljajmo staro dejstvo. In ako bodedo peli vsak dan isto pesem, — no, potem se bode moralo enkrat ljudstvo predramiti. Potem pa bode ljudstvo pognalo tudi svoje pijavke od sebe!

Politični pregled.

Državni zbor bode končal svoje sedanje zasedanje okroglo sredi julija meseca. Potem pridejo deželni zbori k delu.

Volitev. Pretekli torek vršila se je v Gradcu nadomestna volitev za državni zbor. Volitve so se udeležile 3 stranke: nemški naprednjaki, klerikanci in socialisti. Prvi so kandidirali mariborskega deželnega poslanca vrlega Wastiana. Ta je dobil skupaj 2291 glasov. Klerikalec Nenn-teufel je dobil 1328, socialist dr. Schacherl pa 1274 glasov. Pride torej med prvoma dvema do ožje volitve. Ali izvolitev Wastiana je zagotovljena.

Parlamentarni dvoboj. V državni zbornici prišlo je med štajerskim naprednim poslancem Malikom in češkim grofom Rolsbergom do prepira, v katerem je prvi zadnjega „renegata“ imenoval. Rolsberg je bil namreč svoj čas Nemec in je bil tudi na nemški program izvoljen. Zdaj se je pa nakrat spremenil v hudega Čeha. Vsled tega prepira vršil se je dvoboj na pištole. Po enkratnem streljanju ni bil nikdo bojevnikov ranjen. Pač pa je postala pištola poslanca Malika nerabljiva in se je dvoboj vsled tega končal.

Predlog proti razkoševanju posestev. „Deutsches Agrarblatt“ piše: Na Avstrijskem pride vsako leto 10 tisoč kmetijskih posestev na hoben. Ta žalostna usoda zadene večidel pridne kmete, ki so se skozi desetletja za grudo svoje domovine borili. Mladi ljudje prevzamejo dandanes očetovo posestvo s tako velikimi dolgovi, da že par slabih letinj kmeta uniči. Tako posestvo se pa potem zelo redkokdaj po sodnijsko cenjeni vrednosti proda. Vzroki temu ležijo pač v dejstvu, da je sodnijska razprodaja premalo znana. Edikt se sicer v domači vasi nabije, ali večidel ga čitajo le oderuški razkosevalci posestev. Na dan razprodaje pridejo potem večinoma le taki razkosevalci, nakupijo in parcelirajo potem posestvo za se z velikanskim dobičkom. Ekskucijski red naj bi se torej v tem oziru spremenil, da bi se ta edikt vsem občinam v okraju naznanil. Istotako naj bi se to v vseh listih razglasilo. Vadij naj bi se na 5 procentov znižalo, da bi se zamogli tudi revnejši ljudje kupčije udeležiti. Prepisne pristojbine naj bi se 20-kratno zvišale, ako bi se kupljeno posestvo tekom nekaj let parceliralo. S tem bi se vsaj malo pomagalo. Ako bode pa šla stvar tako naprej, kakor v zednjih 30. letih, potem bodedo imeli kmalu angleške razmere, to se pravi: v vsaki vasi par bogatinov, drugače pa same najemnike in berače!

Klerikalna pomoč. Kakor znano, so klerikanci največji prijatelji ljudstva. Te dni se je n. p. izvedlo, da je izdal klerikalni minister dr. Weisskirchner na poštno urade tajni odlok, po katerem se mora vsakemu poštnemu uslužbencu

„urlaub“ dati, kateri hoče iti na romanje ali na božjo pot... Takšna je klerikalna ljubezen do ljudstva. „Urlaub“, katerega plačujejo davkoplačevalci s svojimi krvavimi žuljami, se moro dati tistim tercijskim poštnim uslužbencem, ki raje po božjih potih lenarijo, namesto da bi delali.

Češki patriotje. Ob praznovanju bitke pri Aspernu v Kraljevem Gradcu so češki veleizdajalci tako grdo proti avstrijskemu vojaštvu nastopali, da je prišlo do velikih nemirov. Vojaki in orožniki so morali z orodjem red napraviti. Več teh čeških „patriotov“ se je zaprlo. Naša vlada je napram domačim veleizdajalcem res grozovito dobrodušna. Ko bi se pa kmetje enkrat proti davkom uprli, bi bilo vse drugače...

Srbske nesramnosti. V srbskem listu „Republika“ je izšel pred kratkem članek, ki je opsoval cesarja Franc Jožefa na najgrši način. Veliko število srbskega ljudstva samega je ta grdi članek obsojalo. Ali srbska vlada seveda ni lista konfiscirala. Naš poslanik grof Forbach je v tem oziru že pri srbski vladi interveniral. Takšni so naši „srbski prijatelji“...

Dopisi.

Sv. Andraž v Slov. gor. Ko se spominjam razmer pred tremi tedni, prisilijo me, da jih nekoliko objavi; ker mi je že več kaj dovolj, želim jih celo pristoje tebi, dragi bralec, pred oči postaviti. Ko smo se pripravljali na deželno-zborske volitve, so tudi naš gospod župnik si prizadevali veliko na svojo stran; in ob času volitev bile so tudi njih pridige zabeljene z gorečimi željami; ko se pa ni vse zgodilo po njih volji, pa kričijo iz prižnice čez nas! Ali župnik naj si popred izbrisejo bruno iz svojega očesa, ne pa napredni dopisnik, ker ima ta vse čisto prav... Prišla je že davno doba za Vas, da bi morali začeti vzgledno in zavedno živeti. Gospod Jezus Kristus pravi: Moja hiša je hiša molitve, ne pa hiša razuzdanja! Tudi pri nas je cerkev (hiša Božja) za molitev in prižnica za oznanjenje Božje besede, ne pa za krič, še manj pa še za zunanjo politiko in oznanjenje kandidatov. Omenjeni gospod, zboljšajte nekoliko stvari, katere se dotikajo Vas, s politiko pa na stran. Vi ste začeli in mi bomo končali!

Mira hrepeneči farani.

Od sv. Benedikta sl. gor. Dragi „Štajerc“! Že dolgo časa nisi dobil nobenega dopisa iz naše revne župnije. Imeli smo volitev dne 17. maja v naši občini Trotkovi. Agitiral je Anton Špangl za klerikalno stranko in silil ljudi, da naj volijo Roškarja in Robiča. Zarano že ob 5. uri je prišel h gospodarju Francu Fekonja v Ločkem vrhu, da naj gre volit Roškarja in Robiča. Pa tudi listeke je naš dragi kaplanček Kaučič Jožef dal na obč. predstojnike, da naj jih razdelijo med občane, da naj volijo zgoraj omenjene klerikalce. Zvijajčno so ti klerikalni kandidati zmagali, ker na vsak list, kateri je bil od naših kandidatov Dominik Kosera in Franc Senekovič, so klerikalci svoje kandidate gor pripolali, tako da se ni moglo naših kandidatov videti. Pa tudi ta revček Špangl, ki je najhujši klerikalec v naši fari Benedički, si je strašno prizadeval ljudi pridobiti za Roškarja in Robiča. Oj revček Špangl, hlače bi si rajši krpal ta čas, kaj si okoli hodil! Pred nekaterimi dnevi je šel popotnik po cesti; nasproti pride Špangl, popotnik se prestraši ter zbeži v gozd, ker je mislil, da se je slamanati mož v koruzi oživel. Oj revček Špangl, kdaj se bodo drugič vršile volitve, tedaj rajši doma hlače in suknjo krpoj, kakor da bi ljudi k volitvi silil. Drugači boš pa po postavi kaznovan!

Več faranov.

Sevnica ob Savi. Dragi mi „Štajerc“! Redko kedaj čitamo dopise iz našega milega okraja Sevnice. Danes prosimo več občanov, dragi nam „Štajerc“, vzemi v roke najojstrejše krtačo in pokrtači naše občinske odbornike. Minuli teden se je delila podpora točne in sušne poškodbe za minulo leto 1908. Torej želimo vprašati občino: ali ne znate računati ali se vam ne zdi vredno, da bi bili došlo podporo razpisali vsem davkoplačevalcem? Vsi tisti večji kmeti, kateri trobijo v Vaš rog in niso potrebni denarja tako silno ko manjši kmeti, so dobili podporo, drugi pa nič. Mislimo in resnično povemo, da suša in toča namje tudi škodo naredila, je težje pozabimo

kot večji kmeti, ki redijo od 6 do 10 glav živine, če nam suša vzame tistih 2 kom., potem pa nimamo nič, on ima pa še zmirom več glav. Eni so dobili podporo, drugi pa ne. Torej vprašamo občinske predstojnike: ali poznate postavne določbe, ali jih nočete poznati? Postava velja za vsacega in tudi za Vas, gospodine; ako pri Vas ne velja, primorani smo vprašati oblasti, koliko denarja je bilo odločenega za občino Sevnico in bomo poiskali, kje je ves denar. Ja dragi kmetje, letos imamo zopet občinske volitve. Ne dajte se preslepiti in volite trdne može v odbor! Torej prebudite se iz dolgotrajnega spanja, ko vidite kako se vam godi. Za plačat te najdejo, kadar je za dobit, pa te nihče ne pozna. Torej letos se zbudite! Več kmetov.

Iz Poličan. Pretekli teden bil je za Poličane in daljno okoliščino žalosten teden. Daleč znani g. Anton Grundner, veleposestnik, posestnik umetnega mlina, trgovec itd. izdihnil je po komaj 3-dnevni boleznici blago dušo. Kakor znano, bil je g. A. Grundner v vsakem oziru in vsak čas blagega, poštenega, dobrotljivega značaja, jako dobrotljiv proti kmetskemu in ubogemu ljudstvu. Ljudstvo bistriškega, šmarskega, rogaškega okraja zgubilo je v tem možu velikega dobrotnika. Ako ni v časih bilo v stiski in sili pri ubožcih pomoči, gotovo se je najdlja v Grundnerjevi hiši, in bil je vsled svoje poštenosti in dobrotljivega srca v vseh krogih priljubljen in visoko spoštovan. Mož je bil ves čas svojega življenja globoko misleč veran kristjan, pri tem pa ne preveč v gnadi pri nekih gospodih, kajti do prepričanja ni mogel priti, da bi božji dar, kateri zleze gospodu v žep, pomagal duši v nebesa. Zategadelj je podpiral in obdaroval zmiraj rajši uboge. Ljudstvo je ljubil, sovražil farizeje. Zaradi podelenih dobrot pa je pravičen nebeski oče tudi zmiraj delil srečo g. A. Grundnerju čeli čas njegovega življenja, žegen Božji mu je stotokrat povrnil ljudstvu storjene dobrote. Kakor je bilo življenje, taka bila je tudi smrt. Ni mu poslal nebeski oče dolge, mučne bolezni, do zadnjega trenutka pri čisti zavesti, gledal je rajnki z mirno, čisto vestjo umirajoč pravičnega sodnika. K velikemu krasnemu pogrebu, kakoršnega še ni bilo v Poličanah, prišlo so velike trume ljudstva od blizu in daleč, ter spremljale ljubljene k večnemu počitku. Solzne oči spremljajočih in zdihlajaj ubožcev: Bog mu daj dobro, Bog mu poverni itd. je bil čist dokaz ljubezni do rajnekega. V miru naj počiva! Za ljudstvo pa naj ostane upanje, da bodeta hrabra sinova rajnekega g. Anton Grundnerja odločno nastopila pot svojega očeta!

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Dragi „Štajerc“! Usmili se pa zopet nekaj črešnjevskega žen, če se ti pritožimo; saj se nas nikdo drugi ne usmili. Naš pregančar župnik Sušnik se je pa zopet v binkoštnih praznikih z svojo surovostjo „izcajhnal“. V nedeljo je klatil iz prižnice z velikanskimi lažmi po možeh, v pondeljek pa po nas ženah. — Mislili smo, da je že res izbruhnila pri njem bolezen v možganih, kar ljudje že dolgo časa prerokujejo. Ker je bilo v pondeljek pri večernicah le par možkih v cerkvi, vsedlo se je par čez 65 let staris strpljenih gospodinj v prazne moške stole, in sicer v stole njih gospodarjev. Kar naenkrat jih je ta besni župnik surovo „marš vun“ izgnal. Zasramovane so šle iz stolov, pa tudi naravnost jokaje iz cerkve, vse ljudstvo je bilo razburjeno. Dragi „Štajerc“! Zdaj pa ne bomo mi ženske več perzanasale, brale smo v zadnjem „Štajercu“ nek članek o „krvavih župnikovih rokah“, ko je staro mater pretepala itd. Članek je sicer resničen, pa premalo razodet; nas ženske naj kdo povpraša, kaj nam je večkrat župnikova stara mati milo jokaje pripovedovala iz farovškega zidovja, in sploh reči in dogodke, katerih tukaj če ravno rade, iz posebnih ozirov ne moremo opisovati; pa ljudstvu je vse tak znano, in čudno je da si še ta župnik upa sploh red ljudstvo, da se ne sramuje; res je da ima debelo kožo kakor sam pravi. Ko bi bile mi ženske pred zadnjo volitvijo, ko je ta gospod po hišah, njivah, celo živinskih hlevih za nami lazil, ter nas prav hinavsko z lažmi prigovarjal naj naše može za njegovo voljo nagovarjamo, posegle po pečnih vilah, bile bi najboljše storile. Zaradi kratkega časa, ker je na polju mnogo dela, ne poročamo danes več, pač

pa prosimo prihodnjič nekaj prostora za prav zanimive reči in dela našega vrlega g. župnika.

Črešljanke.

Dobje pri Planini. Oj zlati čas; kdor časa zamudi ga nikdar več ne dobi, pravi prigrigor. Tako smo tudi mi v zadnjem našem dopisu zamudili oziroma pozabili povedati, da župnik Vurkelec v nedeljo dne 16. maja t. l. ni opustil samo sveti evangelij povedati, ampak on tudi ni pri vstopu na prižnica ljudstvo navadno v Kristusu pozdravil, in ni molil očenaša; obnašal se je kakor kadar pride bahač v oštarijo. Kako je mogoče potem njegove trditve, da stori velik greh, kdor ne gre vsako nedeljo k božji službi, za pravo držati? Njegovi najbližnji ljubljenci in sosedji, posilem-kramer „Tonč“ in Malika, s katero sta v pozni noči špacirala, pa žihre med božjo službo prodajata žganje in druge reči, njema pa ni treba v cerkev k božji službi hoditi, ob časih prideta k zadnem blagoslovu, Malika se potruži da pride z smehljivim obrazom ravno pred veliki oltar, da Vurkelca bolj natanko vidi, Tonč pa ostane v zakristiji. Ali njema to ni za greh pristeto? pač pa bilo tako dejanje za vsakega drugega človeka velik greh. Ravno tako velik greh bi bil storil vsaki, kateri ne bi bil letos dne 7. maja kandidata „Pišek“ volil, so trdili duhovniki. Oh da ne pride Kristus še enkrat na svet, da bi spletel strike in bi take hinavske črnuhe iz cerkve nagnal, katerim je vsaki drugi posel ljubši kakor oznanjevanje svetega evangelja; ali ni to izrabljenje svete cerkve v politične namene? Ali ni to oskrunjenje svete cerkve? Povejte nam Vurkelec? Ako ne bo odgovora, bomo v novič razglasili, da Vi naši notici pritrjujete.

Resnicoljub.

Veržej. Človek obrača, Bog obrne, resničnost tega pregovora so občutili pač naši zaslepljeni tržani sami. G. župnik je povzročitelj vseh teh nesreč in tožb, katere so revnim tržanom mnogo plačila naredile. Dasiravno je c. k. okrajno glavarstvo, c. k. namestnika in c. k. ministerstvo prepovedalo pasti po trških gozdih, ni župnik ubogal, temveč je gonil tujo živino v tržke gozde. Vleklo so se tožbe tri leta. In nekateri tržani so bili z župnikom vred kaznovani do 400 kron. Ker so se na c. kr. okrajno glavarstvo protistavili in niso hoteli kazni plačati, je okr. glavarstvo ukazalo dne 22. maja prodati živino. Ta dan se je močno rubilo in prodali so živine 25 krav, 16 svinj in 30 drevenk pšenice. Neki tržan je rekel: Kaj je meni glavarstvo? Če zatožim 8000 kron! Imam posestvo, imam brod, imam gorice, lahko plačam. Ako se tak stavi, zakaj pa tedaj ne plačate?! Ako imate toliko vrednosti in denarja, zakaj pa potem župnika prosite, ko vam mora mežnar vsako nedeljo pobirati po cerkvi? Ali Vas ni sram, da se na župnika zanašate? Dne 24. majnika je župnik pokazal vašo sliko, ko je rekel cerkvenemu ključarju Francu Seršenu, naj mu zbere njegova in naj preskočijo v „Narodno stranko“. Povabil je k sebi župnik Špindlerja, urednika „Narodnega lista“, in dobili so volilci jestvino in pijačo. Slišal sem, da sta A. in F. S. v Rozmanovi krčmi toliko pojedla in spila, da so se Špindlerju solze polile. Nesrečna paša je delala v „narodno“ liberalno stranko, za katero se poteguje g. nadučitelj Ferdinand Sprager. G. nadučitelj, da bi se ti potegoval zato, da bi se otroci v šoli kaj naučili! Drugič potegujete se zato, da bote v cerkvi pri orglah imeli drugi red, kot sedaj. O g. Ferdinand, ti se ne bi nikdar tukaj segreval, ako ne bi mi za tebe prosili!

Sv. Janž na dr. polju. Dne 23. maja je imela tukajšna požarna bramba svoje okrajne vaje. Bilo je vse veselo, ali brez nemira in brez napadanja od prakov ne mine nobena stvar, ki je napredna. Zatoraj našemu g. kaplanu ni dalo celo popoldan miru, posebno ko je besedo „Heil“ zaslišal. Tedaj se mu je žolč razlil, šel je v županovo gostilno in tamkaj kmete hujskal, da naj bi šli in te društvenike nagladi, da ne bodejo več „Heil“ vpili. Ali dokler so še bili kmeti pametni, tedaj tudi nič niso poslušali. Pa popoldan je dolg in zvečer se je vince tudi v žolč teh farovških par podrepnikov spremenilo. In zvečer gre požarna bramba k gospodu županu ter so klicali „Heil“. — „Halt pardon“, France R., to pa ne sme bit, mi nismo nikašni „Heilari“, nihče ne sme tukaj „Heil“ vpiti. A mi smo vpili naprej in je skakal kakor da bi zblaznel sem-

Ala sramota bi bila, da bi 30 mož po-
kornikov na enega takšnega poslušalo, ki je
nasprotnik vsem siromakom; še ni skoraj dve
let, kar je občinskega siromaka v prepiru v nogo
vrgel, kakor pes, da je bil prisiljen ga v vodo
vreči. Ali ni pred 6 leti za zatihičkim fantom stre-
ljal ter ga nevarno poškodoval? To je lepo, za
črkeštra in občinskega odbornika, kaj ne?!

Oh, da ti bodemo stolec spodmaknili! Lovrek,
ti se nam tudi usmiliš, da moraš Franžom godit
pa ti note ne poznaš, zato pa ti ne prideš na be-
sedo: če je glih rad bil „gemeindeanus“. Ali
ni smo bili pametni možje, smo se rajši tam-
kaj odstranili nazaj k gospodu Zellu. Zavpijemo
„Heil“. Halt, kdo je prikimal za nami,
kakor zopet kaplan. Vsede se za mizo in pri-
kri se je stal France, kaplanov komedijaš,
človek in za njim pomagač Lovra. Prosim mi
je dovoljeno v gostilno iti mi dobre duše požar-
niki? Ja, pameten človek vsak sme noter iti.
Prinesi mi „ferkelc vina“. Pa zakaj „hailate“?
„Heil, heil, heil, heil.“ No ti si najbolj nespa-
meten, da „hailaš“, — in zdaj jim je kri za-
brnela še Lovreku in kaplanovem zbircu-be-
netu Jakcu. In ta je tudi pripoznal, da je le
sam človek in ti drugi kak niso tako bogati
pa pasji d... Tedaj je bil konec te kome-
dije; zjutraj ob 1/3. uri kaplan je šel v mežna-
jo spat in France se vleže na mizo in pre-
misli svoje neumnost do 7. ure; ali premislil
je da ima svojega sina v Ribnici v šoli, da
je vinčarski učni in besedo „heil“. Za danes
bodo. To vam povemo, da mi nimamo nobe-
ga haska od tega društva, samo to nas veseli
stare družbenike, da je vse v redu, ker je v
naprednih rokah. Kako je pred par leti izgle-
dalo, ko je to v prvaških rokah bilo? Ustanovili
so to društvo tudi napredni možje, tedaj še ni
bilo tega g. kaplana pri nas. Zato raj pa miruj-
te, kraspatje se kje vas ne srbi, drugače bode-
te morali zaklicat enkrat: „Heil A-greš od
doma...“

Jesenice na Gorenjskem. Dne 27. majnika
se je tu nekaj časa mudil g. baron Schwarz,
predsednik kranski. Poklonili so se mu
g. gentent Anton Čebulj in obč. svetovalec g.
Pongratz, ter jeseniško učiteljstvo z nadučiteljem
Sedlak-om. Gospod baron je bil jako prijazen
in je radovoljno sprejel nujno prošnjo gg. ge-
neta in svetovalca Pongratza radi nove ljudske
šole, posebno je povdarjal naš svetovalec gosp.
Pongratz, da je nova ljudska šola na Jesenicah
niti obilo otrok nujno potrebna in da bi bila
ta lahko 3 leta obiskana, ko bi ne bili ra-
bitalni Jeseničani umetno stavbo te preprekali,
ker je ministerstvo že pred štirimi leti zaukazalo,
da se mora še ena šola na Savi zgraditi. Sedaj
pa ko smo vsi vneti tudi za skupno šolo, pride
projektiрана nova 6 oziroma 8 razrednica med
Jesenicami tik okolišča Save. Gospod nadučitelj
Sedlak je nameraval ustanoviti „Pevsko društvo
Jesenice“. A, ko se je prepričal, da bi to društvo
ne ali manj škodovalo pevskega društva „Sava“
in od tega projekta radovoljno odstopil. Vsa čast
temu vrlu in značajnemu gospodu! Bog ga
bri še mnogo let med nami! — Tudi ostali
gospodje učitelji in gospodične učiteljice na Je-
senicah so nam „Savčanom“ prav dragi prija-
teli in smo ponosni, da nam je vendar enkrat
kr. deželni šolski svet dal učiteljstvo na Je-
senice, katero je le ne samo nam, temveč tudi
naši mladini prav požrtvovalno in ljubeznjivo
naklonjeno. Tedaj moramo tudi mi vedno in pri
svaki priliki to prijateljstvo dobro vpoštevati!

— V pondeljek 24. majnika t. l. pokopali smo
občinskega stražnika g. Volanča. Služboval je
samo nekaj mesecev kot stražnik, poprej je bil
kapelnik godbe jeseniške požarne brambre. Zapu-
st je vdovo z dvema nepreskrbljenima otro-
ma, N. v. m. p.! Nagrobnico zapelo mu je
„Pevsko društvo Sava“. Ako ravno so imeli gg.
penci samo eno vajo za nagrobnice, vendar so
se pokazali kot pevci, od katerih imamo še ve-
liko za pričakovati. Le tako naprej! Sedaj ima
„Pevsko društvo“ 50 članov. Društvo je popol-
noma nepolitično in nestransko, goji samo
patrijo. Meseca junija t. l. potečejo 3 leta odkar
je bil nesrečni po fajmoštru Zabu-
tovcu zapeljani odbor izvoljen in radi
ga razpiše c. kr. okrajno glavarstvo še v teku
tega meseca nove občinske volitve. Menda bode

s tem vsim vstreženo in nimamo proti temu
nič oporekati. Kakor vse kaže se bodejo volitve
mirnim potom izvršile. Največ upanja do
županskega stolca imata gg. Karol Wišner ali
pa Lovro Baloh. Moža sta oba mirna in nepri-
stranska, tedaj sta tudi za Jesenice na pravem
mestu. Savčani so pa zadovoljni z prvim sveto-
valcem. V svojem času bomo še o tem več
govorili.

Novice.

Luna mrknila je v noči od 3. na 4. junija.
Kakor znano, je ta prikazen posledica tega, da
pride luna v senco zemlje. Letošnjo mrknjenje
lune je bilo v naših krajih prav lepo opazovati.
Okroglo ob 2. uri ponoči je bila luna skoraj
popolnoma s zemeljsko senco zakrita.

Veleizdajalci na delu. Kakor smo že poro-
čali, vršila se je med binkoštnimi prazniki v
Petersburgu vseslovenska konferenca. Te kon-
ference udeležilo se je seveda tudi nekaj avstrij-
skih politikastov. Da se tudi slovensko ljudstvo
v javnosti osramoti, romal je tudi ljubljanski
župan Hribar v središče Rusije. Poleg njega so
sedeli Čehi Kramar in Kloufač ter mnogi ednaki
sovražniki naše domovine. Vsi govorili na tej kon-
ferenci pa so jasno dokazali, da se gre tem pans-
lavistom edino zato, da razbijejo avstrij-
sko državo in jo darujejo potem
Rusiji. Ta cilj je vsem panslavistom ednak,
čeprav so njih poti različne. Tako hočejo t. zv.
„Austroslavisti“ najprej v naši državi uničiti
ves nemški vpliv in potem to „slovensko“ drža-
vo Rusiji izročiti. Starim panslavistom pa je ta
pot predolga; zato bi najraje vojsko z Rusijo,
da bi potem napravili punte in pomagali na ve-
leizdajalski način sovražniku naše države. Taki
so cilji panslavistov. Naša vlada vse to ne
vidi ali pa noče videti. Seveda, doma so ti Hri-
barji in Kloufači ponižni patriotje in človek bi
mislil, da se kar topijo v črno-rumenem solncu.
Doma postane ruski medved Hribar ponižno
avstrijsko jagnje. Ali na te limanice ljudstva
pač ne bode vjel. Slovensko ljudstvo je že ope-
tovano prehalo svojo kri za avstrijsko državo.
Zato bode obvarilo i za bodoče tej državi svojo
zvestobo. Veleizdajalci ne bodejo imeli med šta-
jerskim in koroškim ljudstvom mnogo sreče.

Iz Hribarjevega sultanata. Kakor znano, je
bivši agent Hribar župan „bele Ljubljane“. Mož
je znal prav lepo avancirati; iz navadnega agenta
je postal direktor „banke Slavije“ in župan.
Zdaj pa hoče biti še več: rešiti hoče vse Slo-
vane avstrijskega „jarma“. Zato je postala Lju-
bljana pod vladanjem tega župana pravo gnezdo
protiavstrijske veleizdajalske agitacije. To niso
le slutnje, temveč to se dá lahko z dejstvi do-
kazati. Po septembarskih dogodkih, vsled katerih
je bilo v Ljubljani dvojje mladih življenj ustrel-
jenih, pričela se je ta veleizdajalska agitacija.
Razširjevala se je v vseh družtvih. Kakor znano,
je moral cesar celo veteransko društvo v Lju-
bljani razpustiti zaradi te protivojaške agitacije.
Neštevilnokrat se je takrat slisalo po ljubljans-
kih ulicah klicati „Zivio Srbijo“. Na predvečer
cesarjeve 60 letnice so razstavili in razsvetili v
Ljubljani sliko srbskega Jurja. Cesarске orle so
mazali z blatom. Ko se je zadnjič praznovalo
zmago pri Aspernu, demonstrirala je poulična
druhal v Ljubljani proti našemu cesarju. Ja,
zažgali so celo cesarsko zastavo. In takih slu-
čajev je še mnogokrat. K temu pridejo še ve-
leizdajalska potovanja župana Hribarja na Rusko
in v Beligrad. Nadalje omenimo tudi še čeprav
nepotrjeno govorico, da so ljubljanski prvaški
denarni zavodi sklenili, da bodejo dali Srbiji 20
milijonov kron podpore. In vrhunec vsega tega
je to, da je celo srbska vlada sama javno pri-
znala, da se je doslej na avstrijskem jugu (zlasti
v Ljubljani) razširjevala srbofilski protia-
vstrijska agitacija. To so dejstva, ki jih ne more
nikdo utajiti. In naši prvaki na Štajerskem ter
Koroškem hočejo, da bi se mi združevali s temi
veleizdajalci na Kranjskem. To je cilj vse prva-
ške politike, katera se bode pa izjalovila na
zdravem čustvu našega ljudstva.

Nemški „Schulverein“, to je društvo, kate-
rega namen je uresničenje in pospeševanje nem-
škega šolstva, imel je med binkoštnimi prazniki
v Bielicu svoj občni zbor. Mi smo bili in osta-
nemo vedno prepričanja, da je nam vsem nemška

šola velpotrebná dobrotnica. Z nemško šolo si
namreč pričujemo znanja nemškega jezika in kdor
se ni držal celo življenje maminega krila, ta vè
to ceni. Zato pa pozdravljamo hvaležno delo-
vanje tega društva. Iz poročil na omenjenem
glavnem zboru „Schulvereina“ posnemamo, da
so se dohodki v preteklem letu za polovico zvi-
šali. Zanimivo je zasledovati delovanje tega
društva v pokrajinah, kjer nastopa že silovita
prvaška politika, tako zlasti na spodnjem Šta-
jerskem. Glede spodnje Štajerske doseglo je to
društvo v preteklem letu sledeče uspehe: Šola
v Slatini se je oddala javni upravi. Novih šol
in otroških vrtcev društvo v preteklem letu sicer
ni ustanovilo, ali napravilo je predpogoje za take
ustanovitve. Leta 1907 ustanovljena nemška
šola v Hrastniku dobila je zdaj 3. razred. Isto-
tako narašča število šolskih otrok v Velenju in
Šoštanju, tako da bodejo i šole v teh krajih
kmalu javni upravi izročene. V jeseni otvorila
se je nova nemška šola s 4 razredi v Slov. Bi-
strici; naval otrok je bil tako velik, da se jih
je moralo mnogo zavrniti. Nadalje se uresniči v
kratkem nemško šolo v sv. Lenartu sl. g. Isto-
tako dobila občini Tezen in Pohrezi pri Mariboru
s pomočjo društva javni nemški šoli. V Pekarju
prešlo je poslopje tamošnje šole v društveno
last. Sklenila se je nadalje ustanovitev otroškega
vrtca v Vojniku, v sv. Lovrencu pri Mariboru
in v Slatini. Tudi se bode spremenilo šolo v
Brežicah. Tako deluje to prepotrebno društvo v
blagor ljudstva in mi mu moramo biti le hva-
ležni!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Krivoprisežnike se imenuje ljudi, ki vedoma
in nalašč pod prisego neresnico govorijo. Komur
se zamore to očitno dokazati, tega kaznuje sod-
nija s težko ječo. Dostikrat pa se priseže od
gotovih lahkorniselnih ljudi in se govori potem
istotako lahkorniselno pod prisego neresnico.
Postava tega sicer žalibog ne kaznuje. Ko bi
postava tudi take lahkorniselne krivoprisežnike
pošteno kaznovala, bi se malo natančneje po-
mislilo, kaj se govori pod prisego. Po našem
skromnem mnenju je tudi tisti kazni potrebni
krivoprisežnik, kdor govori pod prisego to ali
ono, kar ne ve natančno, kar se mu le dozdeva.
Vsaka beseda, ki se jo izpregovori pod prisego,
mora biti od prve do zadnje črke resnična. In
kdor se tega ne drži, ta je po našem mnenju
krivoprisežnik... Pred par tedni obja-
vili smo v „Štajercu“ s polnim podpisom našega
urednika g. Karl Linhartta članek pod naslovom
„Koliko velja kriva prisega?“. V tem zanimivem
članku smo očitali krčmarju ptujskega „narod-
nega doma“ Šribarju, njegovi nadobudni mlado-
letni hčerki, posojilniškemu pisarju Babiču in
železniškemu uradniku Gregorki v Ljubljani, —
da so v tožbi proti uredniku g. Lin-
hartu (eden ali drugi ali pa vsi skupaj) hote
ali ne hote **po krivem prisegli in po krivem
pričali**. Zahtevali smo takrat, da nas ta čedna
gospoda toži. Dolej pa vsi ti možje in tudi
mladoletna krčmarjeva devojka niso niti z uše-
som mignili. Kakor grob molčijo, ako ravno se
jim je vrglo veliki greh v obraz... Kaj je to-
rej na vsej tej stvari? Ali se ta slavna gospoda
morda tožbe boji? Ne, potem ima pač slabo
vest in potem jo morda že ta kriva prisega teži.
Ta skozinskož poštena gospoda menda misli, da
bodemolčali in da se bode na ta način
morda vse pozabilo... Ali moti se! Mi bodemo
i naprej državnega pravdnika opozarjali, da je
tukaj preiskava potrebna, ker se je hote ali ne-
hote po krivem prisegalo. In mi bodemo i na-
prej javnost na te ljudi opozarjali. Ako imajo ti
ljudje le iskrico poštenja v sebi, potem nas mo-
rajo tožiti, da se pred sodnijo celo zadevo raz-
jasni. Ako pa ne tožijo, no, potem bodejo no-
sili i zanaprej pečat na čelu, da so po kri-
vem pričali in laž prisegali. Mi ne
bodemolčali in bodemo še mnogokrat o tej
stvari govorili.

Dr. Brumen in dr. Rosina se doslej še nista
oglasila v našem uredništvu, da bi ju naša pri-
jazna dekla naučila paragrafov glede popravka-
nja po § 19. Mi tema dvema prvaškoma gospo-
doma le to povemo, da ima vsaka stvar svoj
konec. Tudi potrpežljivost in dobrosrčnost naše
dekle ima svoj konec in končno bi se znala
skesati ter bi tema dvema gospodama sploh ne

hotela več povedati, kako se piše in dela „popravke“. Čakali bomo torej k večjemu še en teden. Ako do tega časa Brumen in Rosina ne prideta, potem se sploh naj ne prikažeta. Kajti naša dekla bi jima potem vrata pokazala in čez to bi jima vse njuno juridično znanje ne pomagalo. Še enkrat torej: Dr. juris Brumen in dr. juris Rosina, ako si hočeta na stara leta paragrafov pricuati, potem pridita hitro. In potrkajta na vrata, pa ponižno, prav ponižno, kakor se šika za juriste take vrste.

Proti uredniku Linhartu vršila se bode glavna razprava pred mariborskimi porotniki v soboto, dne 19. junija, dopoldne ob 9/9. uri. Kakor znano, toži prvaški dr. Breje iz Celovca zaradi žaljenja časti. Razprava bi se morala že v zadnjem zasedanju porote izvršiti, pa je stavil tožitelj dr. Breje v zadnjem hipu nove predloge, tako da se je morala razprava preložiti. Cela zadeva bode vlezanimiva, kajti gre se tukaj za „krščanstvo“ gotovih klerikalnih gospodov. O celnem procesu bomo seveda natanko poročali.

Deželosodni svetnik dr. Kronvogel v sv. Lenartu je čutil zopet potrebo, da uvede sodnijsko preiskavo proti našemu uredniku g. Linhartu. Zaradi tega je vprizoril hišno preiskavo. Upamo, da se stvar strogo nadaljuje in potem bode prišlo marsikaj na jasno.

Velika napredna zmagata. Te dni so se vršile volitve v okrajni zastop laški. Prvaški časopisi so že skozi mesece sem na vse mogoče načine agitirali proti naprednemu zastopu. Računali so tudi že popolnoma zanesljivo, da bodejo zmagali. Ali dan volitve prinesel je prvakom veliko presenečenje. Zmagali so namreč v kuriji veleposestva naprednjaki. S tem ostane laški okrajni zastop izanaprej v naprednih rokeh. Čestitamo hrabrim volilem iz srca! Samoumevno je, da prvaki Roševega kalibra zdaj kar divjajo od jeze. Pomagalo jim to seveda ne bode. Ljudstvo se ravno ne da več farbat od praznih besed. Ljudstvu se gre za pametno gospodarsko delo in zato voli z nami!

Trboveljski Roš nam je dal svoj čas veliko dela. Morali smo javnosti povedati, kakšni junak je to in kakšne grehe ima na svoji črni vesti. Po pravici povedano, smo takrat res čakali, da nas bode ta možakar tožil. Kajti, naši čitatelji se bodejo še spominjali, da nismo Rošu ravno komplimentov delali; nasprotno, povedali smo mu take resnice, da bi nas sleherni človek, ki ima vsaj iskrico časti v sebi, tožil. Tako smo mu n. p. zlorabo uradne tajnosti, manipulacije s šnopsom, nepravilnosti v okrajnih delih, uslužbovanje ubijalcev in pijancev in edneake čedne stvari očitali. Malo je ljudi na Štajerskem, katerim se je v javnosti toliko hudobij in grehov očitalo, kakor temu ošabnemu, po nemškem denarju obogatelemu človeku. Ali Roš je na vsa naša očitanja molčal kakor grob. Mislil si je pač: ako tožim, prišle bodejo še večje umazanosti na dan. Bal se je sodnije, kakor se boji hudič križa. Nam se seveda ni šlo za Roševo osebo. Ta trebušasti možicelj nam je bil res postranska stvar. Šlo se nam je le zato, da se v trboveljski občini odstrani neznosne lumparije, ki so jih uganjali pod Roševo vlado pijani zločinci in pred katerimi je vsa občina trpela. Omenimo samo falotovsko postopanje bivšega policaja Uršiča, pijanega suroveža, ki je spadal že davno v ječo. Te razmere smo hoteli končati. In lahko rečemo, da je naša zasluga, da se je te razmere zboljšalo in te osebe izbacnilo. Uršič je dobil broco, ki jo je že davno zaslužil. In Roš tudi. Da, da, mogočni Roš je dobil broco in padel je iz županskega stolca, kakor je bil dolg in širok. Mož se je potem še upiral. Mislil je, da bode še v deželnem zboru svoj trebuh pasil. Ali tudi to se mu ni več posrečilo. Tudi iz deželnega zbora so ga vrgli. Tako Roš ni več ne župan, ne poslanec, ne član okrajnega zastopa. Izginil je iz površja in mu svetujemo, da naj se s pijanim Uršičem tolaži, češ, vsaka stvar ima svoj konec. Adijo, Roš, adijo za zmiraj!

„Narodni dom“ v Slov. Bistrici nima posebnosti. Kakor znano, je ta „narodni dom“ last prvaške posojilnice. Da bi tudi drugi ljudje tja zahajali, prezidala je posojilnica poslopje in mu dala novo ime „hotel Austria“. Zgradba tega od srbskih prijateljev zgrajenega „hotela“ pa je imela celo vrsto sodnijskih tožb za posledico. Hiša kleparskega mojstra g. G. Jagoditsch

bila je vsled te zgradbe v veliki nevarnosti. Sosedne stene so bile grozno razpokane. Vsled tega je vložil g. Jagoditsch proti vporabi „hotela“ rekurz. Vkljub temu rekurz so otvorili prvaški posojilničarji to znameniti „hotel“ dne 13. septembra 1908. Priredili so seveda obenem veliko prvaško slavnost. Vsled tega je vložil prizadeti g. Jagoditsch na okrajno sodnijo tožbo v zmislu § 386 (prestopok proti varnosti življenja). Državni pravdnik je dvignil vsled tega naznanila obtožbo proti advokatu dr. Urbanu Lemec, proti krčmarju Petru Novak kot članu predstojništva posojilnice in proti prvaškemu najemniku Rudolf Starovasniku, kateri je bil svoj čas že zaradi zločina goljufije in poverjenja predkaznovan. Dne 27. prosinca 1908 se je vršila v Slov. Bistrici glavna razprava. Pri obravnavi se je dokazalo, da se je „narodni dom“ brez oblastvenega dovoljenja otvoril. Vsled tega so bili omenjeni trije prvaki obsojeni in sicer dr. Lemec ter Peter Novak vsak na 100 kron globe odnosno 48 ur zapora, Starovasnik pa na 30 kron globe odnosno 24 ur zapora. Ta kazen je bila na vsak način zaslužena, kajti tudi za prvake velja postava. Ako mora vsak kočar čakati na dovoljenje oblasti, predno sme stanovati v novo zidanem poslopju, potem se morajo tega i prvaki doktorji in krčmarji držati. Ali prvaki še niso mirovali. Vložili so namreč v svoji nedoseženi predznosti tožbo proti g. Jagoditschu, češ da jih je ta po krivem prestopka po § 386 k. z. obdolžil. Ta tožba je bila res navadna predznost! Samo ob sebi je umevno, da je bil g. Jagoditsch tudi oproščen. Tožitelji prvaške stranke pa so morali vse troške plačati. Zdaj pa je g. Jagoditsch sulico obrnil in je tožil prvaške gospode zaradi žaljenja časti. Dne 6. svečana vršila se je glavna razprava, pri kateri so bili vsi prvaki obdolženci (gostilničar Peter Novak, trgovec A. Pinter, župnik Martin Medved, krčmar Martin Obrzine in posestnik Tomaž Kamšček) obsojeni in sicer vsak na 50 K globe odnosno 3 dni zapora. Prvaki še niso mirovali, namreč so vložili rekurz. Ali tudi prizivna sodnja je prvo sodbo potrdila in posojilničarji so morali troške plačati. Istotako so ti posojilničarji napadali in tožarili g. Weutz v Slov. Bistrici, ali tudi tukaj so propadli. Tako so te znamenite tožbe za prvake sramotno končale. Troški so zelo veliki in je le vprašanje, kdo bode te troške plačal? Upamo, da jih bodejo prvaki obsojenci iz lastnega žepa plačali, kajti to bi bilo vendar sramotno, da bi morali vložniki posojilnice te troške plačati. Opozorjamo vložnike prvaške posojilnice, naj se na noben način ne pustijo prisiliti, da bi se z njihovimi denarji ti troški plačali. Prvaki v Slov. Bistrici pa se naj skrijejo, ker so se tako hudo in grdo osmešili!

Lepe sličice iz Slov. Bistrice. Kakor znano, vršile so se zadnje občinske volitve v Slov. Bistrici v znamenju hudega boja. Glavni pristaš nasprotnikov naprednega gospodarstva bil je takrat H. Grill, kateri je tudi s pomočjo prvakov zlezal v občinski zastop. Proti temu bi nikdo ne imel ničesar povedati, ako bi bila ta oseba — čedna. Človek, ki stoji v javnosti na častnem mestu, mora biti čisti značaj. To pa ni g. Henrik Grill! Dokaz tej trditvi sledeče: Kleparski mojster g. Jagoditsch je očital Grillu, da je ta notorični hasard-igralec in da je opetovano pri igranju goljufal. Grill dosedaj g. Jagoditscha zaradi tega očitanja ni tožil; mož pusti torej mirno na sebi ležati očitanje goljufije. Ta od prvaške milosti odvisni gospod ima torej res temno preteklost. Slepiti pri igri in potem čedna mesta zavzemati, to se pač ne slaga! Posestnik Jos. Jager n. p. je opetovano dejal, da ga je Grill pri igranju že za več kot 4.000 K o goljufal. Tudi tega očitanja se Grill ni opral in ni tožil. In tako je še več slučajev. Res je torej, da so Grillove roke umazane od sleparije pri igranju. Pošteni občinski zastopniki slov. bistriški pač ne bodejo s takimi ljudmi na eni mizi sedeli. Zato upamo, da bode Grill v interesu javne snažnosti kmalu izginil!

Skolaška gonja v Brežicah se vedno z bolj napetimi silami nadaljuje. 6. t. m. so rdečosrajčniki zopet delali nemir in škandaliziralo se je po mestu, kakor je to v Ljubljani navada. Gostje teh sokoličev so bili večidel šolarji; po našem mnenju je šolarjem vsaka udeležba pri političnih

demonstracijah prepovedana. Ali za prvake ta velja postava? Za deco je vendar bolje, da se prepotrebnega poduka drži, namesto da bi se že v najnežnejših letih navadila narodnjaške gonje. Brežiški štacunar Vidmar ima to ne prelepo nalogo, da podučuje šolarje v telovadbi in jih s tem sili v politične prepire. Čudno, da se naš učitelj Berce za vse to prav nič ne briga. Pravijo, da mož nima časa, ker še vedno onega mačka išče, katerega se mu je dalo kot zajčjo pečenko. Opozorjamo oblast še enkrat na to hujskajoče postopanje sokoličev in upamo, da se bode kaj storilo, predno ne bode prepozno!

Iz sv. Vida nad Valdekom se nam poroča: Pri nas je šolski štrajk, ki že nekaj dni traja. Fajmošter Repolusk je menda kriv, da kmalu ne pošiljajo več svoje dece v šolo. Že 12 dni ni nikogar v šolo. Klerikalci si mislijo, da se bode učitelj izgubil, ako otrok v šolo ne bode. Ali srbski Jurij je moral odnehati, srbsko ljudstvo hujskati in tako bode tudi tukaj enkrat hujskanja konec. Vbogo ljudstvo, ki bode moralo kazen plačavati ali pa še v ječo korakati!

V Slivnici pri Mariboru imajo moža, ki menda nima vseh potrebnih kolesčkov v glavi. Mož čuje na ime Jožna Kolman. Ker smo ga zadnjič zaradi njegove agitacije v volilnem času malo okrtali, postal je grozovito razjarjen in razburjen. Poslal nam je neko neumno pisarjico, ki le njegovo nizko inteligenco kaže. Naravnost sramotno je, da se upa Kolman s tako čestitajo v javnost stopiti. Imenuje se „namestnega komisarja podperne akcije“. In grozi nam, da nas bode tožil ter „popravljati“ na znano javni način naš članek. Mi se s tem Kolmanom ne bomo jezili in pripravili. Zato nam povemo enkrat za vselej, da smo njegov lažni in otročji popravek vrgli v koš. Ako mu pa to ni prav, potem le upamo, da bode svojo obljubo držal in nas res hitro pred mariborsko sodnijo poklical. Pred sodiščem bomo temu napadnemu prvakemu podrepniku še take povedali, da bode sam hitro odšel. Kajti naša krtača naša bode na njegovi sukni še mnogo prahu!

Milo za odpuščenje prositi znajo gotovo prvaki hujskači, ako se jih pošteno za vsa prime. Med hudo zagrižene prvake spada tudi c. k. okrajni živinozdravnik Pirnat v Slov. Gradcu. Vkljub temu, da je mož c. k. uradnik, obnaša se semtertja prav čudno. Tako je pred kratkem v železniškem vozu opsoval in šel nekaj nemških trgovskih pomočnikov. To se ti seveda niso pustili dopasti in so moža tožili. Pred sodiščem pa je postal Pirnat zelo ponižen, ter je milo za odpuščenje prosil in vse nastale troške plačal. Tako je prav!

Difteritis vlada v nekaterih krajih ptujske okolice. Žalostno je, da stariši še doslej niso tako pametni, da bi vsak pojav te bolezni takoj zdravniku naznanili. S tem prikrivanjem in molčanjem se bolezen grozovito razširja in marsikateri nedolžni otrok pade kot žrtev starišarske lahkomišelnosti v grob. Oblast naj se tudi na to ozira in naj napne vse moči, da se bolezen pravočasno zatre.

„Odlienzavod“ za slepce v Gradcu sprejme s 15. sept. 1909 vse slepe, 4—12 let stare otroke za odgojo in pouk, ki imajo domovinsko pravico Štajerske; pravtako sprejme otroke, ki zaradi slabega vida ne morejo obiskovati javnih ali zasebnih ljudskih šol. Plačati je na leto malenkost; ako pa je prosilčevo uboštvo dokazano, tedaj ga sprejme štajerski „Odlienzavod“ za slepce v Gradcu brezplačno. Podučuje se ta na predmete ljudskih šol; uspešno se goji petje in godba, kakor tudi ročna dela, kakoršna zamore izvrševati slepec samostojno. Prošnje na ravateljstvo zavoda naj se odda najkasneje do konca julija. Pridenejo naj se sledeči listi: Krstni list, list cepljenih koz, domovinski list, ubožni list ter zdravnikovo izpričevalo, ki naj priča da je otrok slep ter da je sposoben za pouk in vzgojo.

Samomor. V Arnfelsu se je obesil posestnik Erhart, po domače Salcer. Bil je duševno bolan. **Požari.** Pri Slov. Bistrici pogorela je hiša s hlevi posestnika Pristonika. Pravijo, da se je zažgalo. — V veliki nevarnosti je bil petek po noči del mesta Slov. Bistrica. V gosp. poslopju g. Tota se je vnela stelja. Ko bi požarna bramba v pravem hipu ne odušila ogenj, zgodila bi se pri takratnem vetru lahko velikanska nesreča.

Vrat prerezati si je poskusil v slov. bistri-

e ne
la se
bi se
e go-
lepo
jih
nad-
Pra-
nega
rajčo
a to
la se
!
roča:
traja
cmeti
2 dni
la se
bode.
ljud-
krat
bode
kati!
a, ki
glavi.
no ga
času
en in
sario,
vnost
ječka-
nega
n, da
jezu-
Kol-
o mu
žnivi
pa to
pljubo
odnijo
napih-
redali,
našla

gotovi
ušesa
tudi
Grad-
s, ob-
pred
žalil
se ti
tožili.
onižen
astale
tujske
niso
tako
in za-
mar-
rišine
adi na
olezen

prejme
stare
vinsko
ke, ki
javnih
o ma-
azano,
d" za
tu vse
etje in
zamore
ravna-
konca
ni list,
ni list
da je
vzgojo.
sestnik
bolan.
ehiša
a se je
ek po-
osloppu
oramba
bi se
resreča.
bistriš-

„narodnem domu“ krčmarjev sin Ratej iz
deleža. Rnil se je težko. Vzrok je mladeniška
nemiselnost.

Iz Drave so potegnili pri mostu v Anken-
deležno-brambovca, ki je že dalje časa v
ležal. Mrliča niso spoznali.

Požar. V gornji Bistrici je pogorela hiša z
gospodarskim poslopjem posestnika Bera. Kar se
lahko storiti, rešila je požarna bramba. Vzrok
ni znan.

Kokoši kradel je v Mariboru trgovski po-
stojnik Jos. Ziringer. Fantiča so zaprli.

Utonil je v Savinji pri Žalcu 6-letni sinček
Stamola. Krojač je hotel otroka čez po-
stestiti; ali spodrsnilo mu je in sinček mu
padel v vodo ter je utonil.

Pogoreli sta v Kresnicah pri Štoreh dve
župnišči. Požarniki so preprečili razširjenje ognja.

Iz Koroškega.

Letošnja suša in napredni poslanci. Med-
ko se prvaški poslanci brigajo le za dvo-
tablice in narodnjaško hujskanje, opa-
naprednjaki položaj kmetijskega gos-
podarstva. Napredni poslanci Kirchmayer, Pirker,
Nagele, Steinwender in Dobernig ter
misi so vložili v državnem zboru nujnostni
predlog, tikoč se preteče kmetijske revščine, ki
bode povzročila letošnja suša po Koroškem.
tem predlogu čitamo: Že dva meseca sem ni
v velikem delu Koroške nobenega dežja.
ted tega je že zdaj žetev detelje in mrve uni-
ni in istokata nevarnost preti žetvi žitja ter
Da se katastrofo od prizadetega prebi-
stva odrveni, treba je že zdaj nekaj proti pri-
stavi bedi napraviti. Poslanci stavijo vsled
te le predlog: C. k. vlada se opazarja, da
tako podučiti o Koroški preteči žetni bedi in
tako potrebna sredstva proti tej bedi
dohajati. Ta predlog naj se kolikor mogoče hitro
opravi. — Upamo, da bode vlada uvidela
kmetijsko nevarnost, ki preti našemu kmetijstvu
da bode vsled tega vse to storila, kar je
mogoče. Naprednim poslancem pa gre za njih
vsa zahvala.

Prevajlje. Piše se nam: Nekaj časa sem se
je besede, da gredo naši župnik Anton
zar na počitnice. Starost tega župnika ne
msti več v tej veliki fari voditi ovčice, ka-
njegov glas nočejo več poslušati, ker ta
nik je veliko kriv sovraštva, katerega sta na-
ta in dva kaplana. O tem slučaju hočemo
dodajati govoriti. Vbogi kmeti! Vi stojte zdaj
vridete na čisto druge stališče, namreč, raz-
se bodejo predrugačile in prišli bode na
velikega plačila; zakaj pa? se bo marsika-
vprašal, in kdor ima možgane v glavi, bode
župnodel. Oglejmo si nekoliko okoli po-
stava, katerega imajo naš župnik za svoj do-
lehek. To posestvo je najlepše cele velikanske
in prinese strašanski dobiček. Vsak posest-
nik ima dobiček ali ga nima, mora leto za le-
to popraviti svoje poslopje, da ne pade na
tako; tako bi mogli tudi gledati ta župnik na
da popravijo vsako leto nekoliko pri svojem
vredniju. A to se ne zgodi. Škandalozno je, če
ogledamo okoli štale, kakšna nemarnost se
tam kaj vidi, kakor bi bili prišli iz Turčije ljudje
pri. Škandal je, ko vidimo dan na dan, ko
vemo v cerkev tam kup gnoja pred pokopa-
nem, in ta smrad, prav grdo je, da ta župnik
ima tri desk, da bi pustil pokriti stranišče pri
njegovi štali, ta streha je tako razzažena, ka-
nar bi vrezale kartečne iz Belgrade noter. Ta
župnik ne vidijo in nič ne poznajo kaj družega
kakor tisto, kje so krone, da si napolni žakel.
da olepšanje svojega posestva nimajo nobenega
pisma. Poglejmo ograd kakšen je tisti, pri divja-
ni ne more biti tako rascapan, kakor je tukaj
bilo farovža. Če pogledamo v gozd, vidimo tam
najlepša drevesa se posekajo za drve; smetje,
to bi bilo dobro ven, pustijo pa rasti, ja pri-
stimo cele parcele se posekajo najlepše dre-
vesa. To ključarji ne vidijo, seveda zamera bi
bila velika. Ko bi kmet tako gospodaril, more
biti na kant.

Iz Grebinja se nam poroča: (Lepo društvo za
nastavo izgojijo). Ko sem se vrnil na binkoštni ponde-
lek na poti v Ruden v gostilno g. Maierhofer vulgo
Škofja, videl sem tam starejšega moža, ki se je
obnašal kakor divji lev. Vprašal sem, kdo da je
ta mož; neki tovariš mi je potem povedal, da

je to cerkveni ključar v Rudnu in da se piše
Stampernik. Ta pobožni mož je prišel ravnokar
od taborja, ki se je bil vršil pri Sletniku. Mož
ima sploh navado, da po vsakem srečno konča-
nem taboru svojo tam pridobljeno izobrazbo po-
naprednih gostilnah kaže. Da bi mu le enkrat
ne spodletelo. Sicer pa čestitam apostoljnu miru
Volaučniku k temu cerkvenemu ključarju. Ali
pa je menda ta možakar Vaša desna roka, go-
spod župnik?!

Iz sv. Jakoba v Rožu se nam piše: Zopet
nekaj novega od našega Sv. Jakoba v Rožu.
Imeli smo vesele binkošne praznike. Na bin-
koštni ponedeljek je prišlo veliko kranjskih ro-
marjev, črnosuknežev in rujavih prikazen ter
„rotgemtle“. V župnišču so imeli zbor; govorilo
se je vse dobro za kmeta; če bo še enkrat tak
zbor, potem bomo menda vsi oproščeni od davka
in od procentov. Ali fehta se pa kar naprej;
zdaj za to, zdaj za drugo. Ali vselej, kadar pri-
dejo ti kranjski romarji v Sv. Jakob, vselej za-
puste lepi izgled. Prvič je pustil eden od tistih
študentov na Kobentarjev račun čevlje popraviti,
da je mogel nazaj čez goro, ker še ni bil pre-
dor gotov. Drugič je prenočil eden študentov
pri Kobentarju in se je ponesnažil v „gloska-
sten“. Zdaj tretjič so polomili na „narodnem
domu“ pinjo; ko bi jo imeli plačati, so ušli
smuk čez goro. Taki so kranjski prijatelji. Naš
kaplan je bil že pripravljen, ko so šli iz cerkve,
da jih je vodil in pokazal, kam ter v katero
gostilno morajo iti, da ne bi kdo zašel v kakšno
napredno gostilno. Ali naprednjaki ne želijo
kranjskih romarjev ali kranjskih soldov.

Zaradi posilstva je sodnijsko naznanjen
posestnik Tomaž Kriess v Rodsbergu.

Goljufal je delavec Miha Gangl v Feldkirchnu
in ga sodnija zaradi tega zasleduje.

Zapri so postopača Jos. Gradischnig v Him-
melbergu.

Gospodarske.

Hraste na kurjih nogah. To bolezen povzroča
neka zelo majhna živalica ali pršica in zanese se prav
lahko od ene kure na drugo. Ko je prišla med kure ta
bolezen, je najbolje, da se takoj loči bolne od zdravih.
Zatre se pršice, ako se jih slučajno pomoriti s primernim
sredstvom. V to svrhu naj se namaže kuram
noge večkrat z mazovim milom, da se skorja omehča in
nato dobro omije z vodo, končno pa naj se namaže ku-
ram noge s katramovim spiritom (raztopi se namreč 2
dela katrama v 1 delu spirita) in sicer prav dobro in
ponovi naj se to čez 8 dni. Droge, na katerih kokoši
čepi, naj se dobro ostrže in omije nato z vrelim lugom
ali pa z vodo, v koji se je raztopilo sodo. Končno naj
se še pobeli z apnenim beležem. Kar odpade pri strga-
nju z drogov, naj se pobere in sežge.

Pozor na kletna okna je velikoga pomena v
vinarstvu; kajti po oknih se vlažna klet lahko suši, se
topla klet lahko hladi, se gorka klet lahko ogreva, vsled
oken je vino lahko vedno kalno, s pomočjo oken pa ga
tudi lahko čistiš. V tem oziru pomni: 1. Med prvim
vretjem mošta sme klet biti topla. 2. Pozneje pa naj ima
kolikor možno enakomerno toplino; poleti 5—7, po
zimi 8—10° C. 3. Toplota povzročuje, da začne vino
vreti in se skali, naopak pa primeren hlad vino umiri in
očisti. 4. V kleti se naj sicer zrak izpreminja, nikar pa
ne bodi vetra ali prepiha. Iz tega sledi, da bo poleti
skoz dan kletna okna treba imeti zaprta, po noči od-
prta, i. dr., kar se ravna po razmerah.

Kakšno žveplo se naj rabi v kletarstvu? Dobiti
je dvojno žveplo: čisto rumeno in pa ono, ki so mu
primešana razna zelišča, takozvani »Kräuterschlag«. Ka-
terega bomo vzeli? Vedeti je treba, čemu naj služi. Od-
govor: samo v to, da zamori v sodu nekatere vinu
škodljive glive. Vedeti pa je tudi treba, da zelišča, pri-
mešana žveplu, takih gliv ne uničijo, pa tudi sodu ozi-
roma vinu ne dajo nikakoršnega posebnega okusa. Zato
ni potreba kupovati zeliščno žveplo in je edino pametno,
posluževati se čistega, rumenega.

Da se železni obroči obvarujejo rje in dalje
ohranijo, treba jih je po dvakrat v letu pomazati s fir-
nisom; oljnata barva seveda drži več let.

Jabolka se lahko ohranijo čez zimo dobra, če se
zakopljejo v zemljo, kakor repa. V ta namen se izkoplje
globoka jama, dno se pokrije s smetjimi vejicami ali
s slamo, slednjič pol metra visoko z zemljo, in jabolka
ostanejo do pomladi zdrava, sočnata.

Najboljša klaja za odstavljen prasete je
mleko, krompir in ječmen. Mleko bodi na pol posneto.
Na dan se poklada 1 kg mleka, 1/4 kg ječmena in 1—
1 1/2 kg krompirja. Namesto ječmena se daje lahko tudi
ovsen zdrob, turšičen in ajdin zdrob. Po osmem tednu
se daje posneto mleko, ki pa mora biti sladko.

Loterijske številke.

Gradec, dne 29. maja: 76, 66, 59, 9, 40.
Trst, dne 5. junija: 3, 6, 38, 60, 4.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj
priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez
marke ne pošiljamo odgovora.

Zanimivo je v današnji številki se nahajajoče naznanilo sreče
od Samuel Heckscher, Hamburg. Ta firma se je s poštenim in hi-
trim izplačilom tukaj in v okolici dobljenih svot tako dobro ime
tridobila, da opozarjamo vsakogar na naš današnji inzerat.

Povodom birne razpisila svetoznana trdka ur Maksa,
Bühnel na Dunaju, IV., Margarethenstrasse št. 27/27 nov cenik
birskih ur, „zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah.
Dobro glas in sedemdesetletni obstanek trdke jamajo za izvrstno,
resno postrežbo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik
z nad 5000 podobama zastoj in franko.

Višjega štabnega zdravnika in
fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito na-
stalo gluhost, tečenje iz ušes,
šumenje po ušesih in naglu-
host tudi ako je že zastarano.
Steklenica stane 2 gld z navo-
dilom o uporabi. Dobiva se
samo v lekarni 208

Aptheke „Zar Sonne“ Jako-
miniplatz 24, Gradec.

3 kovaške učence in
2 kovaška pomočnika
sprejme takoj g. Anton Feren-
čak, kovaški mojster v Breži-
cah ob Savi. 344

POZOR! 355

Kdor želi kakšno posestvo ku-
piti ali prodati kjerkoli, naj se
obrne pisмено na Franc Pe-
tetinca, „Rotenhof“, zgornja
Polskava pri Progerskem.

Dekle,

stara 14—15 let, zmazna obeh
deželnih jezikov se sprejme kot
učenka s plačo v neki trgovini
in gostilni na deželi. Vpraša
se pri g. Detoma, Dobje pri
Planini. 347

Portland-cement

oferira po najnižji ceni vele-
trgovina Ed. Suppanz v Pri-
stavi. Skladišče v Pristavi in
Poličanah. 349

Pridna in zaupna

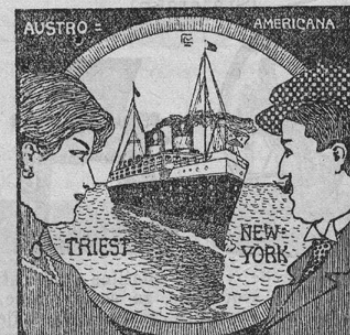
ženska

ne čez 40 let, ki zna dobro kuhati in razume
vsa domača dela, se sprejme za trajno s 1. ok-
tobrom 1909 v boljši meščanski in trgovski hiši.
Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema pod
„Dauernde Stellung“ uprava „Stajerca“. 338

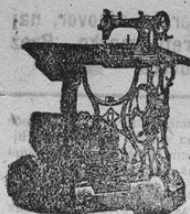

Štev. 704 Flobert Teschin „Warnand“, kaliber
6 ali 9 mm s krepkim robatim laufom, dolgost 1 m, za streljanje
s šrotom in kroglo, teža 1 1/2 kile, za K 14—. Se pošlje edino po
povzetju. — II. cenik orožja zastoj in franko.

Franc DUŠEK, tovarna pušk Opočno štev. 78
a. d. Stantsbahn Česko. 336

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesejivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetelca
v Ljubljani Kleoberske ulice 20.
Zahtevstva Pojasnila dajo se brezplačno.

Brata Slawitsch
v Ptuj 106
priporočata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sle-
deči ceni:

Singer A	70 K	— h
Singer Medium	90	—
Singer Titania	120	—
Ringschiffchen	140	—
Ringschiffchen za krojače	180	—
Minerva A	100	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi
plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno.

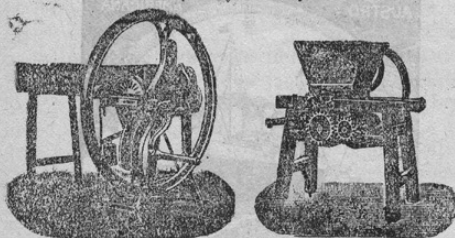
Jakob Matzun v Ptuj

priporoča
svoje **najboljše** pridelke: opeka
za stene, gladka strešna opeka,
štrangfale, prešana falc-opeka,
votla opeka za first, drén-cevi po
najnižjih cenah. Istotako apno
in portland-cement. Obenem se
naznanja, da se prodaja stara ču-
vajeve hišica števil. 13 v Ptuj,
kakor leži in stoji, za porabo ma-
terijala. Kupec mora hišico v do-
ločenem času na lastne stroške po-
dreti in material odpeljati. Vpraša
se pri

Jakob Matzun
v Ptuj.

Prodaja kmetijskih in vinogradniških
mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovjše vitale mlatilne stroje, stroje
za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, re-
bier za koruzo, sesalnice za gnojnice, trijerje,
stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje
(Handschlepp- und Pferdeheuerchen) za mrvo obračati,
stroj za košnjo trave in žitja, najnovjše gleisdorfske
sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične
preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck
Differential Hebelpresswerke) patent „Düchschler“, dajo
največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože
(Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in
garancijo. — Cenik zastoj in franko

Licitacija

pohištva za mlin!

V ponedeljek **14. junija** t. l.
ob 2. uri popoldne se prodaja licitando
mlinsko pohištvo i. s.:

3 pare kamenja,
3 gredla (Spindel),
3 vodnih koles,
3 mlinskih kastnov in
mlinskih škafov,
1 kompletna oljnata preša
ter svinjska štala.

Naslov: Čuček, „Teich-
mühle,“ Zg. Veliče pri
sv. Lenartu na Šta-
jerskem.

Največji dobiček event.	Naznanilo sreče.	Dobitke garantira država.
600.000 markov.		

Prvo srečovanje 23. junija.

Vabilo k udeležbi na
šansah za dobitke
od države Hamburg garantirane velike denarne loterije, v kateri
se mora dobiti gotovo
8 milijonov, 841.476 markov.
Največji dobiček v srečnejšem slučaju:

Markov	odnosno:	Glavni dobitki à	Markov
560.000		300.000	
550.000		200.000	
540.000		100.000	
530.000		60.000	
520.000		50.000	
515.000		45.000	
510.000		40.000	
305.000		30.000	
303.000		20.000	
302.000		15.000	
		10.000	

V. i. l. d.
V splošnem obsega loterija, ki obstoji iz 7 razredov,
100.000 srečk z 48.405 dobitkami in 8. premijami, tako da
mora skoraj

polovica srečk gotovo dobiti.
Dobitki rastejo od razreda do razreda in sicer znaša naj-
večji dobiček 1. razreda ev. M. 50 000, oni 7. razreda ev. M. 600.000.
Uradna cena srečk 1. razreda znaša za eno

Celo srečko M. 6 (K 7)	Polevično srečko M. 3 (K 350)	Četrtno srečko M. 150 (K 175)
---------------------------	----------------------------------	----------------------------------

Uradni, z državnim znakom opremljeni načrt srečkova-
nja, iz katerega se razvidi vloge za naslednje razrede ter natančni
zapisnik dobitkov, pošljem na željo v naprej in to gratis in
franke.

Vsak udeleževalec dobi uradno listo srečkovanja takoj po
izvršeni loteriji.

Dobitki se pod garancijo države takoj izplačajo. Naročila
prosim takoj, najkasneje do

23. junija.
Samuel Heckscher sen. Bankgeschäft, Hamburg 36.

Tukaj izrezati
Naročilno pismo za g. Samuel Heckscher sen., Bankgeschäft,
Hamburg 36.

Pošljite mi { celo srečko à M. 6— (K 7—)
polovično „ „ 3— („ 350)
četrtno „ „ 150 („ 175)

Naslov:

Svoto dobite vloženo po poštni nakaznici. Kar ni primerno
dvignite jo po povzetju. naj se čita.

Za letošno birmo

priporoča svojo bogato zalogo: slamniov,
srajc za fante in kravati; nadalje de-
kliške nogavice, bele rokavice, vence za
glave, svilnate trake, lakaste, rumene in
črne čevlje vsake velikosti po najnižjih
cenah. Prodajanje je ročno in solidno,
pošlje se tudi po poštne povzetju.

FRANZ HOINIG
v Ptuj (nasproti gledališča).

Častna izjava.

Jaz spodaj podpisana **Tereza Krainz**, višnja
na „Skanthube“ v Horzachu, izjavljam svoje obžalovan-
je, da sem pustila dne 25. maja 1909 tako daleč za-
lijati, da sem opsovala gospoda **Blaža Jernej**, pose-
nika „Urapnikhube“ v Müllernu.

Izjavljam, da potegnem vse tozadevne napade in
popolnoma neutemeljene nazaj in da nimam nič na
manjšega vzroka, očitati gospodu Blažu Jernej sploh in
nečastnega.

Zahvaljujem se gospodu Blažu Jernej, da ni
nobenih sodnijskih korakov proti meni in se zavzel
da plačam vse v tej častni zadevi doslej nastale
iz lastnega ter da objavim to častno izjavo na
troške v slovenskem listu „Štajerci“.

Eberndorf, 2. junija 1909.

+ **Tereza Krainz**
po **Vitus Wolfsegger** mp. priča.
Valentin Schwarzl mp. priča.

ribarstvo

V torek, 15. junija 1909 ob 10. u. dopoln-
pride v graščinski pisarni (Grad Oberpettau) na
zopetno oddajo v najem po licitacijski poti

in Dravi, Pesnici, Ragoznici in Grajeni in to
1. julija 1909 naprej na dobo 6 let. Enoletna
najeminsko svoto mora najemnik takoj plačati
Domenska uprava grofa pl. Herberstein
v Ptuj.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoje
kolesa (bicikle) proti po-
zetju. Deli koles čudovito
ceno in dobro. Cenik s
kami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opčno Nr. 14
z. u. Staatsbahn, Böhmen.

Vezički za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewägen), v ka-
terih lahko otrok sedi, pa tudi
za ležati, imata vedno v zalogi
priporočata po 12, 16, 20, 24, 30
35, 40—50 K.

Cene so nizke, vozički so lično
močno izdelani. Pismenim naročnim
se hitro, pošteno in točno ustreže.

Brata Slawitsch, trgovca v Ptuj.

Pakraške želodčne kapljice.

Pozor! Čitaj! Pozor!

GESUNDHEIT DEM KRANKEN
STÄRKE DEM SCHWÄCHER

Staro slovit, izvrstno
delujoče sredstvo pro-
bolezni v želodcu in
črevih, — osobito se
priporočajo — pri za-
prtu in nerednem o-
vajanju — pehanju —
kongestiji — pozor-
kanju teka, krčih in
Nedoseženo sredstvo za

vzdržanje dobrega prebavljanja.
Delovanje izvrstno, vspeh sigurnen. Cena je za
12 steklenic (1 dvanajstotica) 5 K franko na vsa-
ko pošto po povzetju ali če se pošlje denar na-
prej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosim, da
se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,
lekarnarja v Pakraju št. 200 (Slavuja)

Katera žena ali dekle? 170

si hoče **lepo blago za obleko** in nove sorte terpeči **svilni robec** kupiti, naj gre v novo veliko trgovino

Johann Koss,
== Celje. ==

Puške!

aster od K 25.—, fiobert-puške od K 8-50,
 od K 2, samokresji od 5.—. Popravljanje
 po ceni.

== Cenik s slikami franko. ==
F. Dušek, Opočno
 št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhen.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
 nadomestilo za
anker-pain-expeller
 tako kot odpejajoče, izvrstno in bolešine odstranjajoče
 pri prehladu itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
 10 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega
 zdravila naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z
 našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
 to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
 v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
 Razpošilja se vsak dan. 690

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje pralaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom
Peter Jurišić
 lekarnar v Pakracu šte. 200 v Slavoniji.

8 dni na poskus.

Najnovejša ura na nihalo z godbo in bilom, budilnica in godba

v krasnem okvirju iz pristnega orehovega lesa, 75 cm visoka, bije cele in polovične ure, budi in svira najlepše komade v kateri koli uri in se zavežem uro tekem 8 dneh, ako ni poškodovana, franko nazaj vzeti in vposjem tudi celi znesek nazaj.

Komad po K 14. Brez godbe K 10.

3 letna pisarna garancija, pošilja se po poštmem povzetju.

Prva in največja zaloga ur
Max Böhnelt, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27.

„Roskopf“ ura iz nikelnja K 3.—, Srebrna K 7.—, „Omega“ K 18.—. Zlate ure K 18.—. Zlate verižice K 20.—. Zlati prstani K 5.—. Ura na nihalo K 7.—. Budilnica K 2.—. Zahtevajte moj veliki cenik z nad 5000 podobami, ki se vsa kemu na zahtevanje vposlje zastoj in franko. 273

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure opoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“ z rjuho K —60; postrežba K —10.

Giht, revmatizem in astma

se uspešno zdravijo z rabo mojega že leta sem znanega Eucalyptus-olja (avstralsko, naravno produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastoj in poštine prosto. Eucalyptus-milo najboljšo sredstvo proti pegami, vimerli, jeternimi znaki in drugimi nečistostmi obraza. Eucalyptus-bonboni nedosežno zdravilni proti kašlju, oslovskemu kašlju, astmi itd.

Prod ponarejenjem naj se varuje s tem, da se ozira na to varnostno marko.
Ernst Hess, Klingenthal i. S.
 Dobi se tudi v Ptuj 736
 apoteka „zum Mohren“ H. Molitor.

Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien) 170

priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

oblaščen in zaprisežen civilni geometer

Richard Stiger

MARIBORU, Tegetthoffova cesta 44

priporoča za vsa dela, ki spadajo široko merjenja zemljišč kakor so: litve zemljišč, omejitve, do litve mej. združitev zemljišč, vnjanje zemljišč, meritev zemljišč železnice, ceste, mostove. ri tudi manjša posestva, kakor občine, lovska okolišča, načrte stavb in drugih predmetov. 41

Prodaja naravnih vin

terrano krepko rdeče vino K 28.—
 vino „Schiller“ zrelo za točenje 32.—
 belo namizno vino Silvanec-ribola 36.—
 namizno vino rizling 40.—
 bela namizna vina po 48.—
 Lissa rdeče, medicinsko, krvno vino 56.—
 12 litrli prodaja iz vinske kleti v posloju velike sparkase

Otto KUSTER, Celje. 270

Gumi

celeno cepljenje (Rebengummi zur grünen ellung) najizvrstnejši prima vrste, garan- blago, priporočata cenjenim odjemalcem
 Brata SLAWITSCH v Ptuj. 309

Produkt naše firme je edini, ki je v uradni zapisnik farmakopeje italijanskega kraljestva sprejet.

IRUP PAGLIANO

firme prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL
 (lasna hiša) — Calata S. Marco 4 —

je najboljša in najbolj osvežujoča sredstvo za čiščenje krvi. PAGLIANO se prodaja v prvih apotekah s postavnim dovoljenjem. al-receptih pokojnega prof. Pagliano, ki so v naši lasti, vestno izdelano.

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otroških čevljev domačega in tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6 v Celju. 321

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj raz- žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Vozički za otroke

za kron 12.—
 „ „ 14.—
 „ „ 16.—
 „ „ 18.—
 „ „ 20.—

in še finejše vsake vrste v novi veliki trgovini

Johann Koss, Celje
 na kolodvorskem prostoru. 168

Zasv.birmo

Vam priporočamo lepe novosti blaga. — Potrudite se v našo trgovino, našli boste lepe, frišne reči za male in velike.

Za obleko, posebno za belo, imamo veliko za izbrati; tako tudi za fante. — Nadalje lepe kranceljne, svilne pantelne in špice.

Stem se Vam priporočamo

L. F. Slawitsch & Heller

trgovci v Ptuj (na Ferschovem) 293

V spomladi in poleti

je najlepša in najboljša prilika, da se nakupi realitete ali da se jih proda. Vidi se zmožnost zemljišč in travnikov in kupi se lahko posestvo v polnem obratu. — Kdor želi torej kupiti ali prodati posestvo, naj si bode potem kmetijsko ali gostilna itd., ta naj se obrne na koncesionirani realitetni prometni biró K. MAGNET v Velikovcu na Koroškem. 289

Svarilo: Mi opozarjamo tedaj, da nimamo absolutno ničesar z drugimi enako imenovanimi firmami za opraviti in tudi nečemo imeti ničesar opraviti; svarimo svoje p. t. kupce pred gotovim škodljivimi posnebnami, katere se skuša z vsemi mogočimi sredstvi in z dvomljivo reklamo v trgovino spraviti.

Da se dobi z možno gotovostjo naše edino pravo marko, ki nima absolutno nič z drugimi podobnimi produkti opraviti, svetujemo, da se obrnete direktno na našo firmo v Neapel ali pa na

Real-apoteko SOCRATE BRACCHETTI - ALA
 (južni Tirol). 65

Spored

za po

c. kr. družbi za deželno konjerejo na Štajerskem v III. plemenskem okolišu prirejen ogledovanja kobil v Ptuj

dne 8. julija, tekmovalna postaja konj iz okrajev: Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica in Maribor, za vse vrste materinskih kobil, tri- in štiriletnih mlade žrebce, vsih v deželi vzgojenih plemen.

Pričetek ob 8. uri zjutraj.

Darila v srebru:

Postaja premiranja		Premija	Mlade kobile z žrebetom sesalci	Mlade kobile	Dveletne žrebice	Enoletne žrebice	Skupaj	
							komadov	kron
Ptuj	okrajna	Državna	90, 60, 50, 50	70, 60, 50, 50	60, 50	60, 50	12	700
		Deželna	50, 50	50, 50	50	50	6	300
		Ptuj	30, 30, 30	30, 30, 30	30, 30	30, 30	10	300
		Ormož	20, 20, 20, 20	20, 20, 20	20, 20	20	10	200
		Slov. Bistrica	20, 20, 20, 20	20, 20, 20	20, 20	20	10	200
		Maribor	30, 30, 30, 30, 30	30, 30, 30, 30, 30	30, 30, 20	20, 20	15	420
	Skupaj .							63

Razen predstojčih daril delile se bodo tudi od strani vis. c. kr. ministrstva za poljedelstvo **srebrne državne svetlinje in priznalni diplom.**
Vsak z državnim ali deželnim darilom premovan konj dobi tablico z letno številko premovanja. — Darilo 20 kron v zlatu, katere cenilna sodba prizna istemu konjskemu kovaču, v katerem delokrogu so najboljše podkovane kobile in najboljše ohranjena kopita žrebet.

Pogoji premovanja.

A. Splošna določila.

Premije se morejo prisojati le takim konjem, ki kažejo obliko dotičnega plemena v konjerskem okolišu.
Da je prejšnja leta kak konj enkrat ali dvakrat z državnim darilom podeljen bil, radi tega ta zadeva v bodočem pogajanju za državno darilo onega ne izključuje, če je konj premovan na kaki postaji premovanja z državnim darilom, tako se za isto leto pogajanje za državno darilo v drugih postajah ne pripušča.
Nobenemu vzrejevalcu se pri premovanju kobil ene vrste, več kot dva državna darila, ne prizna. Če kak vzrejevalec tri ali več plodov ene vrste predstavi, se zamore po zadovoljenju kakovosti ploda, razen vrstnega darila tudi še skupno darilo v obliki kot priznalni diplom priznati.
Za vsakega konja, s katerim se pogaja za državno ali kako drugo darilo, se mora, da je rodu od državnega ali licenciranega zasebnega žrebca ali pa od dotičnega žrebca, v prvih dveh slučajih z ubrejtevskim spričevalom dokazati.
Pri premovanju se sme le konjem dokazane vrednosti za premovanje državno darilo podeliti. Podelitev državnega darila ni nikako osebno odlikovanje, ker se posestnik, ampak le zadevajoči konj premira.
Ozirati se mora le na take plemenske živali, katere kažejo, da zamorejo konjsko plemo v tikajoči okolici zboljšati.

B. Posebna določila.

Zastran premovanja posameznih konjskih vrst velja sledeče:
Kobile z žrebdom. Kobilam z žrebdom prisodi se premija od četrtega leta naprej brez vsakršnega omejenja na starost, če so le zdrave, krepke in dobro razvijene, ter kažejo lastnosti dobre plemenske kobile in imajo seboj dovolj ugajajoče sesno ali že odstavljeno žrebe. Vendar se bode oziralo pri enakih lastnostih na mlade kobile in se bode dajala prednost onim, ki so prinesle že lepa žrebca in tako dokazale, da so dobre za plemo.
Premija se sme prisoditi le, če se dokaže s **predpisnim ubrejtevskim spričevalom**, da je oče mlademu konju državen ali licenciran žrebec.
Mlade kobile. Štiriletna kobile mrzlokrvnega plemena bodo premirane le, če je dokazano s **predpisnim ubrejtevskim spričevalom**, da jih je ubrejtevalec ali licenciran žrebec. Triletna kobile mrzlokrvnega plemena smejo biti ubrejene po takih žrebcih, kakor je prej navedeno.
Žrebce. Eno- in dveletne žrebce morejo biti premovane, če jih je posestnik dobro vzredil in obljubuje ugoden razvitek in daljšo dobro rast, tako, da bodo kdaj dobre plemenske kobile.
Žrebci in žrebeta se ne bodo premovala.

C. Izvršilne določbe.

Pri letošnjem ogledu kobil v I. (noriškem) plemenskem okolišu napravile se bodo v namen razpregleda za čisto plemo okrajno kobilno-vpisne knjige. Vsak posestnik, kateri ima svojo kobilno vpisano, dobi potrdilni list in ima dolžnost, jo z deželnim vzganim znamenjem zaznamovati.
Vse, knjižno vpisane kobile se morajo v prihodnjem letu premijski komisiji predpeljati in je vsako spremenjenje kakor: spremena posestva, odhoda, zamena itd. od posestnika nezamudljivo pri svojem okrajnem zastopu naznaniti.
Posestniki živali, premiranih z državnimi darili, dobijo vrhu premije v denarjih še potrdilo, v katerem je popisani premirani konj.
Konjereji, ki se odpovejo premiji v denarju, dobijo potrdilo, v katerem se omenja odpoved, in priznalni diplom.
V slučaju, ko bi ne bilo dosti premovanja vrednih konj ene vrste, morejo se prenesti premije namenjene eni vrsti na drugo ali pa, na drug konjerejski postaji.
Premije v denarjih razdeliti med dva ali več premovanja vrednih konj ni dovoljeno.
Vsak posestnik, čigar konj je bil premovan z državno premijo, podpiše pobotnico, s katero se zaveže, da obdrži po prijemu premije premirano žival vsaj dve leti. Ako se temu izneveri, dolžen je vrniti premijo brez ugovora.
Premije pa mu ni treba vrniti, ako dokaže, da se je nesreča zgodila, ali da žival slabo raste, ali da ni za plemo. Zoper razsodbo razsodnikov ni pritožbe.

D. Konjska oprava.

Kobile in dveletne žrebce pripeljejo se na uzd i z dvema klepoma, za enoletne žrebce zadostuje dobra knaftra.

V posebno uvaževanje.

Po § 8. postavke z dne 29. februarja 1880, katere zadeva obrambo in odstranjenje nalezljivih živinskih bolezni, drž. zak. z dne 14. aprila 1880, XIV. kom. št. 35, se morajo prinesiti tudi za konje, kateri se priženejo na premovanje, živinski potni listi.
Zategadelj mora imeti vsak, kateri hoče gnati konje in žrebeta k premovanju, po postavi napravljen živinski potni list od občinskega pristojništva, da se more izkazati z istim.

Predpeljava konj.

Predpeljava konj se prične točno ob 8. uri zjutraj. — Državni in licencirani domači žrebci, določeni v predpeljavo, se bodo pregledali pred začetkom sificiranja — torej morajo biti ob pol 8. uri na prostoru premiranja.

V Gradcu, meseca junija 1909.

Za c. kr. družbo za deželno konjerejo na Štajerskem.

Predsednik :

Alfred vitez pl. Rossmanit.

Tajnik :

Robert Schmit vitez Tavernier